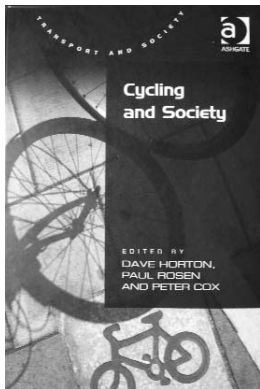

Ligfietsen in onderzoek en beleid

Door Manuel Stoffers

Fietsen evolueren niet!

In *Ligfiets&* 2006-4 werd een overzicht gegeven van recent sociaal-wetenschappelijk onderzoek naar velomobielen en andere HPV's. Eén van de daar genoemde onderzoeken was de uitstekende Master-thesis over velomobielen waarmee de voormalige Belgische wereldkampioen ligfietsen Frederik van de Walle in 2004 zijn ingenieurstitel verwierf. Van de Walle's analyse heeft inmiddels weerklank gevonden bij een actieve Britse onderzoeksgroep die zich sinds 2004 met de sociale analyse van het fietsen bezighoudt. Eén van de drijvende krachten van deze onderzoeksgroep is Peter Cox, docent aan de universiteit van Chester en een liefhebber van ligfietsen. Samen met Cox publiceerde Van de Walle onlangs een bijdrage over velomobielen in de bundel *Cycling and Society*, onder redactie van Dave Horton, Paul Rosen en Peter Cox zelf.

Cycling and Society, Uitgever Ashgate, 2007, ISBN 978-075464844 4.

Peter Cox.

Het hoofdstuk draagt de prikkelende titel *Bicycles don't evolve*, fietsen evolueren niet! De boodschap is dezelfde als die van Van de Walle in zijn scriptie: als we blijven denken over transport in termen van een unilineaire evolutie naar steeds betere vervoersmiddelen (eerst fiets, dan motor, dan auto) dan blijven fietsen, laat staan speciale varianten zoals ligfietsen en velomobielen, bijna onvermijdelijk een onderbelicht en onderbenut alternatief. En dat is zonde van de reële potentie die deze transportmiddelen in zich bergen.

UCI

Wie het pleidooi van Cox en Van de Walle en de plaats van de velomobiel daarin in detail wil leren kennen, hoeft overigens niet de € 77 uit te geven die de bundel kost. De eerste versie van de tekst (met een andere titel) heeft Cox op zijn website gezet (www.chester.ac.uk/scs/cox.html). Daar kun je bovendien een link

vinden naar een online registratie van een lezing die Cox gaf op de *Velo Mondial* conferentie in 2006. Het onderwerp van de lezing is een favoriet gesprekstema onder ligfietsliefhebbers: de manier waarop de UCI de innovatie van de fiets belemmert.

M5 en velomobielen

Misschien komt de ligfiets ook weer meer in de aandacht van beleidsmakers. In het laatste nummer van *Verkeerskunde*, *vaktijdschrift over verkeer en vervoer* (2008-3) wordt in ieder geval een positief gestemd artikel gewijd aan de ligfiets. Volgens het artikel zijn er bijna 15 000 ligfietsen in Nederland. Te weinig om een speciale studie naar de ligfiets te laten uitvoeren, aldus een vertegenwoordiger van de SWOV, het nationale wetenschappelijk instituut voor verkeersveiligheidsonderzoek in het artikel en dat is natuurlijk toch wel jammer. Maar in een ander

belangrijk beleidsadviesorgaan, het Fietsberaad, blijkt wèl aandacht voor de ligfiets te leven.

Althans, de coördinator van het Fietsberaad, Otto van Boggelen, verkondigt in het stuk dat er genoeg redenen zijn om de ligfiets te propageren.

“Je moet mensen de gelegenheid geven de ligfiets tegen gereduceerd tarief uit te proberen”, aldus Van Boggelen.

Hij ziet vooral potentieel voor de ligfiets in het gebruik buiten de bebouwde kom, op afstanden van 5 tot 15 km. Misschien moet het NVHPV-bestuur maar eens contact zoeken met Van Boggelen. Het blad laat als vertegenwoordiger van de ligfietswereld Bram Moens aan het woord. De *M5 low racer* vormt ook de fotogenieke illustratie bij het artikel. Moens doet zijn best de voordelen van ligfietsen uiteen te zetten. Maar dat Moens helemaal geen liefhebber van velomobielen is, komt ook duidelijk naar voren – helaas zonder dat de journalist

de moeite heeft genomen na te gaan welke andere opvattingen er in de ligfietswereld bestaan over de gestroomlijnde driewielers. En zonder te checken of aan Moens' kritiek misschien ook minder zakelijke redenen ten grondslag liggen.

À propos handbikes

Tot slot nog een kleine toevoeging aan de bijdragen in dit nummer over handbikes.

Het Britse fietsblad *Velo Vision* publiceerde tot voor kort in elk nummer een koopgids. Hierin wordt een informatief overzicht gegeven van de belangrijkste producten binnen een bepaalde sector van de fietsbranche, bijvoorbeeld transportfietsen of versnellingsnaven. Al tweemaal, in 2003 en 2005, wijdde het blad een koopgids aan *special needs cycling*, fietsen met een handicap. Deze koopgidsen zijn als enige gratis te downloaden van de website www.velovision.co.uk. Aan de online-gids van

Jimmy Goddard beklom in 2006 de Kilimanjaro op een all terrain handcycle van One-Off Titanium. Foto www.pushinghigher.com.

2003 is bovendien extra informatie toegevoegd uit eerdere nummers van het blad, bijvoorbeeld over de allereerste *all terrain hand cycles*, ontworpen door Mike Augspurger van het Amerikaanse bedrijf One-Off Titanium Inc.